

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BdI Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 6 după amiază

Note zilnice

De boala aceasta n'o să scape țara românească niciodată. Nepotismul în loc să fie desființat, înfloreste de parcă toate ploile-i cad pe solul prielnic dela rădăcină. Oriunde te duci să soliciți ceva, fiind în dreptul tău legitim, ești tratat cu refuz dacă nu ai „neamuri la Ierusalim” sau o frumusecă sumă cu care aceste neamuri sunt tot atât de ușor de cumpărat ca o conștiință de înalt funcționar român.

Cazuri sunt cu miile și oricine îți poate enumera câte vrei.

Nu pentru a revela acest lucru scriem aceste rânduri, ci pentru că revolta ne-a fost excitată de o nouă porcărie la baza căreia stă nepotismul.

Auziți nerușinare! Cică din cele șapte mii cincisute de posturi de învățători, două mii sunt rezervate pentru protejiații politici sau de alt fell...

În careva zi, am întâlnit pe stradă trei bieți învățătoși. Vai de ei! Hainele murdare, ochii încercănași și maxilarele proeminente de parcă pielea de pe obraz le-ar fi fost întinsă pentru a fi pusă la uscat.

Ce făceau acești tineri în Arad? Umblaseră pela toți potențaii pentru a cerși un sprijin în vederea numirii lor — provizorii sau cum o fi, dar de peste tot au fost dați afară. De sigur, cu murele și straietele lor nu împuneau. Parcă cei bine îmbrăcați și „împunători” au nevoie de sprijin, nu năpăstuiții.

Și desnădăjduiților învățători, le-a mai fulgerat în suflet o speranță: au hotărât să facă ce-or face, să ia bani împrumut, să vândă ce bruma vor mai găsi de vândut pe-acasă și să se ducă la București pentru ca acolo să găsească o inimă care să se înduioșeze la vederea lor și să-i ajute. Nu mai știu ce se va fi întâmplat cu ei, dar presupun. Se vor fi reîntors cu capul în piept, libniți de foame, fără banii cheltuiți cu drumul și din cari ar fi trăit o lună și — ce-i mai trist — fără nici un rezultat. Natural, dacă două mii de posturi sunt „rezervate”...

Nu știm, dacă D. Anghelescu ministrul instrucțiunii are o cât de vagă bănuială despre cele ce se petrec cu posturile de învățători, dar credem că dacă și-a dat osteneala să ia măsuri pentru a se edifica atâtea școli primare, a făcut-o pentru a promova cultura în marile mase și pentru a da posibilitate de existență atâtor învățători șomeri, iar nu pentru a plăsa pe protejiații potențaiilor politici.

Aceștia dacă vor să-și ajute protejiații, s'o facă pe socoteala lor iar nu pe spatele unor tineri cari de aci trăesc și cari ar munci cu tragere de inimă.

După un tâmbălău în stare să întărească și-o ceată de oi, alegerea preotului reformat a avut loc Sâmbătă. Rezultatul, cel prevăzut de toată lumea: iredentistul Balajthy Eugen n'a fost ales, în locul lui fiind preferat Nagy Zoltán. Faptul este o palmă destul de aspră dată pe obrazul fără sensibilitate al unguirilor locali, cari în pornirea lor de a avea

în Arad pe Balajthy și pentru a influența masa celor cu drept de vot, nu s'au sfiit a anunța în cursul zilei de Sâmbătă, că favoritul lor a fost nesocotit. Faptul, lipsit de cavalermism, ba chiar calificabil ca exorocherie, vorbește dela sine, nemai fiind nevoie de comentariile noastre.

Se apropie scadența promisiunii făcută de guvern, că în Septembrie se va consacra o săptămână a drumurilor, în care toată populația va fi obligată să lucreze în mod gratuit la repararea șoselelor. Dar... nu se mai vorbește nimic de toată chestiunea. În schimb șoselele continuă să se desfunde, iar gropile existente să se adâncească, fără ca cineva să le poarte grija.

În primărie, în baza unei legi speciale, a început să se discute oferta Uzinei Electrice, pentru prelungirea concesiunii până la 1 Ianuarie 1970. Nu ne interesează condițiunile în cari se va face această prelungire înainte de termen, cerem însă, ca actualii conducători să procedeze astfel, încât să asigure populației maximul de avantajii, mai cu seamă că această nouă concesiune se face pe o perioadă de 36 ani. Nu se poate admite, ca dintr'o neglijență oarecare, consumatorii să sufere și să fie păgubiți.

Se pare că intervențiile partidului maghiar pentru re acordarea dreptului de publicitate pentru liceul romano-catolic din loc, au rămas fără nici un rezultat.

Este logic și rațional. Pentru că în acest liceu, pe lângă că profesorii erau mai mulți decât elevii, nu se făcea carte și mai cu seamă la materiile ce trebuiau predate în limba română. Faptul acesta s'a văzut la examenul de bacalaureat din Iunie și se va verifica desigur și acum în toamnă.

Dizolvarea gărzilor Maniu

La ședința comitetului executiv al partidului Național-Tărănesc de azi înainte de masă, care este o continuare a celei de aseară, ziarul scriu că se hotărăște desființarea gărzilor Maniu.

Azi se hotărăște și data congresului general al partidului și programul acelu congres.

În ședința de aseară s'au ales următorii membrii comisiei permanente a partidului: Vaida, Lupu, Pan Halippa și Aurel Vlad. Secretarul acestei comisii permanente va fi d. Madgearu, iar cassier d. dr. Popovici.

Piariștii din România: cuiburi camuflate ale iredentismului Budapestan

D. George Popu despre iredentismul ordinului piarist din România

Am publicat, ieri, spicuirii dintr'o adresă a ministerului instrucțiunii către ordinul piarist din România, în chestiunea pretensei personalități juridice a acestui ordin. Iată, pe ziua de azi, câteva spicuirii din consultația juridică, dată în chestiunea aceasta de către d. George Popu, președinte al Inaltei Curți de Casație, profesor onorar al facultății juridice din Cluj și membru al Academiei Române.

Un act fraudulos

„Radierea efectuată de judecătoria de ocol Timișoara, — spune d. George Popu, — la 28 Iulie 1934, sub nr. 6712, — radiere prin care s'a anulat inscripțiunea făcută sub nr. 1607/932, în cartea funduară a orașului Timișoara, pe numele „Ordinul piarist din România”, este perfect justificată. Inscripțiunea de mai sus se bazează pe un act nu numai ilegal, ci direct fraudulos.

Falsificatori și Iredești

Ocupându-se apoi de decretul papal din 1921 — comentat pe larg ieri de noi — și arătând că acest decret a fost răstălmăcit de piariști, d. George Popu continuă:

„Adevărul, pe care-l evidentiază, mai pre sus de orice îndoială, decretul nr. 3505/1921 al Sfântului Scaun dela Roma, decret la care se referea petiționarul, este cu totul altul: anume acela că Sfântul Scaun a instituit, pentru un interval de cel mult cinci ani, — „până când circumstanțele politice nu vor pretinde altfel” — o viceprovincie pentru România a provinciei maghiare din Ungaria, supusă întru toate acesteia, iar nicidecum o provincie idependentă (în România, nota red.) a ordinului.

„Decretul papal din chestiune n'a fost comunicat nici odată autorităților de stat român; el a fost descoperit abia în timpul din urmă, de către d. prof. univ. Onisifor Ghibu, care a fost însărcinat, prin adresa nr. 103.581/1934, de către ministerul instrucției și al cultelor, să facă cercetări în arhiva ordinului. Conținutul lui, unilateral din punct de vedere legal, întrucât măsurile Sfântului Scaun, cu privire la organizarea corporațiilor catolice din România n'au putere de drept decât dacă

sunt acceptate, în forme legale speciale, de către statul român) și ofensator și periculos pentru statul român, a fost adus la cunoștința autorităților în mod falsificat, anume în scopul de a-i ascunde adevărata lui tendință subversivă, și de a menține în România ordinul piarist pus în serviciile politice maghiare revizioniste”.

În continuarea consultației sale, eminentul jurist care este d. George Popu, se ocupă de toate laturile juridice ale situației ordinului piarist dela noi și stabilește că piariștii „există azi în România exclusiv grație manoperilor frauduloase de cari s'au servit față de autoritățile românești, pe cari au reușit să le inducă până acum în eroare”.

Manoperile frauduloase ale piariștilor însă, și inducerea în eroare de care s'au folosit, au încetat odată cu sentința tribunalului, pe care o relatăm în altă parte a ziarului nostru.

(Măine: faimosul decret nr. 3505/921 al Sfântului Scaun).

Desbinare în biserică

— A cui e vina?

În coloanele „Ecoului” s'a mai scris despre litigiul creștinilor ortodoxi din Chisindia.

Era vorba de zidirea unei noi iberici pe cari unii o voiau în deal pe locul celei vechi, iar alții în vale pentru că le-ar fi la îndemână.

S'au adus atunci argumente în favorul tezei celor dintâi.

Acum ne parvine știrea că pe această chestiune s'a făcut sciziune între credincioși și că 400 capi de familie, ceea ce înseamnă cam o mie de suflete, au trecut la uniți fără intervenția nici unui Atanasie Anghel.

Această dureroasă desbinare e cauzată de ambiția câtorva bogătași cari, nu știm prin ce mijloace, au câștigat de partea lor și pe d. protopop Lungu. Deși consiliul parohial a hotărât ca biserica să se zidească pe locul celei vechi, deși consiliul eparhial a aprobat această hotărâre, deși consiliul metropolitan a ordonat ca lucrările să fie oprite până la examinarea chestiunii și până la o hotărâre definitivă, d. protopop a uzat de toate mijloacele ce-i stau la

îndemână (și de amenințări, pe de-asupra) pentru a începe zidirea în vale a noiei biserici. Parohienii sunt hotărâți să suporte speșele greșelii făcute de d. protopop, cu condiția de a se reveni și se'nțelege, în acest caz cei ce-au părăsit credința în care s'au născut, se vor întoarce.

Nu găsim cuvinte destul de aspre pentru ca să poată îmbrăca destul de expresiv sentimentul nostru de revoltă în fața unui lucru atât de urit.

Zadarnică este străduința tuturor apostolilor cari au luptat și a celor ce mai luptă încă pentru biserica ortodoxă.

Activitatea plină de rod auriu pe care, cu atâtea frumoase mijloace și cu atâtea oboseală neprecupețită, o desfășoară de atâtea timp și fără întrerupere, P. S. Sa Episcopul Grigorie pentru păstrarea integrității dogmatice și numerice a bisericii ortodoxe, ba și pentru câștigarea de noi suflete pentru dreapta credință, ne îndrătuiește să credem că P. S. Sale nu i s'au relatat în mod sincer și adevărat, faptele

petrecute la Chisindia.

Am fost obișnuiți ca toate litigiile din eparhia noastră să fie înțelepțeste rezolvite de P. P. Sa, fără să mai fie nevoie de intervenția consiliului metropolitan. Ne doare că, din cauza perversiunii sufletești a câtorva oameni, marea majoritate a chisindenilor a trecut peste forul indicat să le rezolve litigiile, peste forul pe care îl constituie consiliul eparhial de sub președinția P. S. Sale Episcopul Grigorie ale cărui înțelepte hotărâri n'ar trebui să fie contestate pentru că au dat nenumărate dovezi de matură înțelepciune.

Ne mirăm totuși că s'a ajuns aici. Atunci când germenii dezbinării sunt aruncați de francmasoni și de internaționaliști, în mijlocul bisericii, pentru că în acest fel să poată pune mâna mai ușor pe popoare, după deviza împăraților romani „divide et impera”; atunci când marele cataclism care a fost războiul mondial, a desechilibrat, cu primejdiile lui, sufletele cele mai tari și atunci când provizoratul postbelic se caracterizează

(Continuare în pagina IV-a).

Vieța sportivă

Divizia Națională

Matchurile zilei a doua a Diviziei Naționale seria A s'au disputat în liniște. Au învins cei cari meritau, însă s'au întâmplat și unele surprize, adică au pierdut echipele cari meritau victoria. Astfel prima și cea mai însemnată surpriză este victoria Universității asupra Gloriei CFR, care nefiind superioară a dispus de arădani jucând cu insuficiență și favoriți fiind de arbitrajul d-lui Huniade (vechi jucător de la "U"), înlocuind pe d. Balag, care era delegat în mod oficial să conducă partida. Ca arbitri de tușe erau Emeric și Petre Huniade, frații d-lui arbitru. Echipierii Gloriei s'au comportat extrem de slab.

La Oradea Ripensia a terminat printr'un draw cu Crișana, care Duminecă va fi oaspele Aradului jucând cu Gloria CFR.

Venus a învins AMEFA cu un scor categoric, iar la București rezultatele au fost ambele la 2:1 unul în favoarea

CAO-ului și celalalt în favoarea CFR ului; primii contra Un-Tricolor, iar secunzii contra Juventusului.

In urma acestor rezultate clasamentul Diviziei Naționale ia următorul aspect:

Table with 2 columns: Rank and Score. Rows include Ripensia, Venus, Universitatea, C.A. Orade, CFR, Un-Tricolor, Crișana, Gloria CFR, Chinezul, România, AMEFA, Juventus.

Ziua treia a Diviziei are următorul program:

Sâmbătă 15 Septembrie, București: Venus - CFR; Timișoara: Chinezul - Ripensia.

Duminecă 16 Septembrie, București: Juventus - AMEFA. Oradea: CAO - Universitatea. Cluj: România - Un-Tricolor. Arad: Gloria CFR - Crișana.

C. A. T. a găsit o chichiriță!

După desfășurarea celei de a treia ediții a match-ului de baraj dintre echipa divizionară „România”, din Cluj și campioana Ligii de Vest, clubul C. A. T., — terminată cu victoria celei dintâi — se credea că lucrurile s'au oprit aci; adică România și-a conservat locul cel ocupat în divizia națională, iar C. A. T. e nevoit să se mulțumească cu un loc în divizia „B”.

Iată însă că ne provine o veste — menită să producă iarăși interminabile discuții și comentarii în presa românească și mai cu seamă în cea minoritară și anume: gruparea C. A. T. a contestat această partidă, invocând motivul că legitimitatea jucătorului Vărtan, pentru România, nu întrunește toate condițiunile.

Conducătorii clubului nu s'au putut împăca cu gândul că C. A. T. încă nu merită să între în divizia națională și atunci — cu perspicacitatea lor ajunsă proverbială, din timpul cotestației introdusă împotriva clubului R. G. M. T., dela care au luat bătae pe motiv că n'au plătit cotizația la federație, contestație pe care au câștigat-o și odată cu ea și campionatul Timișorii la masa verde — au găsit o chichiriță: jucătorul Vărtan nu are legitimația în regulă.

Odată contestația făcută, s'au pus în așteptarea unui rezultat favorabil (?), cu zâmbetul pe buze și cu o încredere nețârmurită în arginți și în providență.

Sunt interesante de urmărit mijloacele și concepțiile — nu tocmai leale — de cari se servesc acești domni, în dorința lor de a ridica clubul C. A. T. cât mai sus.

Să fie atenți însă. Temelia e strâmbă!

Off-side

Vigh Ernő la Nădlac

Vigh Ernő, cunoscutul comic dela teatrul unguresc din Arad, a pornit în turneu cu o trupă, formată din 4 persoane: 2 actori, 2 actrițe. Ajungând și în Nădlac, cu vestita-i trupă, a dat o reprezentație sub toată critica. Pe lângă aceasta, toată seara pe scenă nu s'a auzit nici un cuvânt românesc.

Singurul punct românesc ar fi fost „Banul mărăcine”, dar mai bine l-ar fi lăsat, deoarece și-au bătut numai joc de dansurile românești, dansând, frumosul nostru dans pe ritmul unui — „csardas”.

Intrebăm pe d. plutonier de jandarmi, cum se poate permite așa ceva în Țara-Românească.

Mai intrebăm pe d. percepător, de ce nu se controlează biletele, căci e bine de știut că Vigh Ernő, face economie, frustând fiscal și aviația, prin faptul că dă un bilet pentru mai multe persoane.

Coresp.

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni. Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

Intrarea Rusiei în Liga Națiunilor

— Marile puteri vor trimite o telegramă —

Paris. — Franța, Marea Britanie și Italia, cele trei mari puteri, cărora li se datorește inițiativa invitării Uniunii Sovietice de a intra în Societatea Națiunilor, se vor ocupa astăzi să strângă un număr cât mai mare de semnături pentru telegrama de invitație ce va fi adresată la Moscova.

„Petit Journal” examinând condițiunile în care se anunță operațiunea admiterii Uniunii Sovietelor, crede că telegrama de invitație va fi expediată guvernului din Moscova Marți. Se poate afirma, scrie ziarul, că telegrama va fi semnată de peste două treimi din mem-

brii Adunării, și că numărul semnăturilor ar putea atinge chiar trei pătrimi din acest număr. Avantajul acestei proceduri este să suprimă în mod practic intervenția comisiei a șasea, care potrivit statutelor, este însărcinată să examineze candidaturile.

Intr'adevăr faptul că un număr atât de mare de puteri iau inițiativa de a invita o altă putere, înseamnă că ele s'au asigurat că această din urmă îndeplinește garanțiile pe care le ar putea cere eventual comisiunea, în cazul când candidatura ar fi pusă de însăși guvernul în cauză.

Eșecul revizionistilor

— Membrii congresului internațional al păcii au aprobat declarațiile delegației României —

La congresul internațional al păcii ce s'a ținut la Geneva, președintele delegației României, d. N. N. Săveanu, președintele Adunării deputaților, în discursul ce l-a pronunțat în ședința solemnă de deschidere a definit politica pacifică și a subliniat condiția esențială a menținerii și asigurării păcii în lume: siguranța bazată pe respectarea tratatelor și opoziția hotărâtă împotriva celor ce urmăresc revizuirea statutului actual teritorial, care înseamnă războiul.

Președintele delegației române atacând această proble-

mă importantă, a vorbit în termeni elocvenți de jertfele ce le-a făcut România în război pentru realizarea idealului său național și a accentuat că nu poate fi vorba de o sporire de teritorii, obținute prin pace, ci de o reîntegrare în drepturile pe deplin recunoscute. De aceea România și aliații săi consideră revizuirea tratatului dela Trianon, cerută de Ungaria, ca o provocare de război, prin care se urmărește zdruncinarea echilibrului european.

Membrii congresului internațional al păcii au aprobat această expunere.

Instrucția „Gardiștilor” s'a terminat

D. Căp. Dimescu Barbu Paul, titularul cabinetului 10 instrucție, a terminat Sâmbătă noaptea cercetările în legătură cu atentatul încercat asupra d-lui Corneliu Z. Codreanu.

Totodată d-sa a cercetat și împrejurările în cari câțiva membrii din fosta „Gardă de fer” au făcut Joi seara percheziția la domiciliul d-lui Luca Gheorghide din piața Romană.

Concluziile magistratului instructor conchid la trimiterea

in judecata Consiliului de război a d-lor Dumitrescu Zăpădă, Gh. Beza și Cotea, pe baza legii liniștei publice.

Dosarul afacerii a fost înaintat d-lui maior Bardescu, comisar regal, care urmează să și întocmească rechizitoriul, după care va supune dosarul spre semnare, d-lui general comandant al Corpului II Armata.

Cei trei de mai sus sunt menținuți arestați în arestul Consiliului de război.

Ancheta „Skoda”

D. C. D. Dimitriu, președintele comisiei de anchetă parlamentară în chestiunea „Skoda” împreună cu d-nii Aurel Benteoiu, raportor general și Al. Alexandrini, raportor, s'au întrunit azi la Cameră.

D. Alexandrini a dat cetire raportului său privitor la preliminările contractului și la prețuri.

Celelalte rapoarte vor fi depuse ulterior.

In atenția primăriei

Primit din Șega următoarele:

Dela un timp, strada Sfântul Ilie, din suburbia Arad-Șega, este foarte slab luminată.

Uzina electrică a suprimat câteva becuri, probabil cu scopul de a face economie, începând chiar cu strada, care este cea mai circulată dintre toate, câte sunt în acel cartier, nu numai Vinerea, când este târgul săptămânal, ci și în celelalte zile ale săptămânii.

Din cauza becurilor lipsă nu suferă numai circulația, dar se dă posibilitatea comiterii de furturi, în dauna locuitorilor, cari sunt la curent cu plata impozitelor.

Cu atât mai mult se cere a-se pune becurile suprimate, mai ales, că timpul este înaintat și ploios, iar nu peste mult vom avea târgul de țară, unde gravitează toate comunele din jurul Aradului cum sunt: Pecica, Tornea, Peregul mare și mic, Semlac, Șeitin, Nădlac etc.

Se cuvine ca primăria orașului să privească cu mai multă atenție asupra acestui cartier, luând imediat măsurile impuse de împrejurări pentru neajunsul semnalat.

Cinematograful CENTRAL

Programul de azi:

Domnișoara c măritată

Jenny Jugo, Paul Hörbiger

Reprezentările

la orele 3, 5, 7.15 și 9.15 seara

Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:

Repriză!

Sezon la Cairo

Renate Müller, Willy Fritsch

Reprezentările

la orele 3, 5, 7.15 și 9.15 seara

CORSO

Azi ultima oară!

De azi reprezentațiile se încep la orele 3, 5, 7.15 și 9.15.

Harry Piel

în filmul luicel mai grandios

Jos masca!

VINE!

Film Vienez cu muzică și humor

Romanul

prințulul Habsburg

Orth Joan

Gretl Theimer, Karl Ludwig Diehl, Paul Richter, Paul Hörbiger

Hörbiger

D. Titulescu nu vrea să mai fie președinte

Geneva. — Cu prilejul trecerii sale la Geneva, d. Titulescu a făcut gazetarilor următoarea declarație:

„Văd că puneți în presă numele meu înainte pentru alegerea de președinte al Adunării, care se deschide Luni.

„Țin să vă declar că am răspuns delegațiilor prietene care mi-au făcut această propunere, că sub nici un cuvânt nu înțeleg să accept a fi candidat și refuz de a fi ales pentru a treia oară președinte al Adunării”.

Maghiarizarea numelor

Incă 5 milioane de nume streine. — Până și vitele să aibă... nume maghiar!

Ziarul „A Mai Nap” din Budapesta publică, în numărul cu data 4 Sept. c., lămuririle date de d. Zoltán Lengyel, unul dintre conducătorii acțiunii pentru extensiunea maghiarizării numelor, nu numai la oamenii din pustă, cari au nume străine, dar și la toate animalele ce viețuiesc în teritoriul Ungariei: boi, vaci, cai, câini, pisici, porci, etc.

Din declarațiile d-lui dr. Lengyel Zoltán, șeful mișcării pentru maghiarizarea numelor, se desprinde nu numai o ciudată mentalitate, dar și faptul interesant că cinci milioane de oameni din populația Ungariei adică peste 50 la sută — au nume străine.

Cețiți și răspândiți „ECOUL”

MARELE CIRC „KRATEYL”

Instalat în piața de fân din Timișoara-Fabrică. Dă în fiecare seară la orele 9 mari reprezentații de gală. Cu un program nemalvăzut la Timișoara. Sărbătorile și Dumineca două reprezentații. PREȚURI POPULARE

INTERCONTINENTALA

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂMURI PE ÎNTREG GLOBUL

Dela firmele ungurești la Ansalgern Gyula

Iarăși și iarăși tembelismului să ne închinăm! — Oare nu se pune capăt niciodată? — Românul a început să uite. — Cu cavalerismul ne ducem dracului —

Sa remarcă, în coloanele noastre, de atâtea ori, tembelismul autorităților românești față de minoritari, în unii ne aduc mustrări pentru tenacitatea cu care intrăm și dăm în vileag cazurile, unde demnia noastră, nu numai cea română, ci și cea de om, pleacă slugarnic în fața razului minoritar și strein. Mustrările nu ne descurajează din contra, ne îndârjesc mai mult, pentru că a fost este încă, — în purtarea noastră față de minoritari, prea multă lășitate, prea multă și intensă atitudine om sătul, nepăsător la vicisitudinile vieții. Ne îndârjesc în drumul nostru, pentru că o satisfacție trece dată celor mulți și mici obișnuiți — români — cari zilnic trebuie să „înghiță” o răznicia minoritarilor, sprânciți și protejați de nulitate politică ale diverselor partide politice. Satisfacție avem și de ordin moral, căci aflăm de faptul că opinia publică ia act de aceste „portri”, alte efecte nu au. Dar, toate, cineva se gâsi să le pune pe toate, într'un dor, pentru alte timpuri mai bune ce vor să vie...

Să începem cu 'n exemplul

Am mai dat ca exemplu Jugoslavia. Și-am dat-o pentru că situația în 1918 era aceeași și acolo. Dar acum nu mai este. Acolo, deși țara întreagă fusese devastată de trupele Ke-ko-crăiești, și, deci totul trecea refăcut din temelii, totuși găsit oameni și timp pentru a se ocupa de naționalitate țării. Și la repezeală, stăruind ungurești au fost demonștrări, funcționarii cari nu știau să alungească din serviciu, pe comercianții și ale reprezentanților scrisi numai să vorbească etc.

dar mai e nevoie să descriem situația dela noi și mai cu seama din Ardeal? Să vedem lumea o cunoaște.

Firmele

mergeți pe stradă — dacă e absurd, n'ăți fost încă — vedeți! Firmele scrise în limba română și limba maghiară în limba română, pocit, în limba maghiară perfect. Nu înșira aci zecile și sute de firme, ne mulțumim să citim două: Depozit de făina de mac, iar pe ungurește Nagy-liszt lerakat. Aceasta pe Reg. Ferdinand, în apropierea gării tramvaiului electric unde trec toți bravii maghiari din podgoria Aradului.

În piața Avram Iancu: Crisului depozit de rașină și bere, iar pe ungurește Körösvölgyi pálinka, și sör lerakat.

ne-am împiedecat în a vedea două firme, — căci nu interesează aci naționali-

tatea proprietarilor — dar ele trăiesc exclusiv de pe urma românilor. Dela români cumpără, cu prețuri scăzute produsele ce formează obiectul comerțului lor, și tot românii îl vând dar cu alte prețuri. Sunt simpli intermediari, și cu aceasta nu ne batem capul, dar trebuie și puțină omenie, dacă trăiești în țara și de pe urma populației românești, folosește-te de limba lui, măcar la exterior, sau pentru... cheresteaua obrazului, cum se mai spune.

Oficiul de cenzură a impus gazetelor minoritare, publicarea numelor de localități și străzi în ortografia lor românească. Nu ar putea impune tuturor comercianților și întreprinderilor să-și aibă firma în românește, și'ntr'o românească perfectă?

Și-un cetățean strein

Toate cele de mai sus se datoresc numai și numai tembelismului și neapărării noastre, ajunse proverbiale. Dacă ar fi numai atât! Mai sunt cetățenii streini, cari stau în țară cu bilet de liberă petrecere, aduși ca specialiști în diverse fabrici, pentru ca banul să nu intre în mâini românești. Toți aceștia, pentru că sunt ghiftuiți cu bani românești, se'ngrășă cu pâine românească, drept răsplată, ne batjocoresc și ne hulesc pe toate drumurile. Să învețe limba românească nici poveste! Învață cea ungurească și'n această limbă, trăsna la adresa noastră toate murdăriile. Și ca să nu se spună că vorbim în vânt, că facem teorie pură, cităm cazul lui Ansalgern Gyula — după cum se scrie el — cetățean cehoslovac și angajat la Fabrica de Textile din Arad.

Acest Ansalgern Gyula, participând la un match de fotbal a exprimat cam următoarele complimente la adresa poporului român, natural în limba maghiară.

„Românul vrea să facă sport? La ce bun? Când mergi în străinătate peste tot se spune că românii sunt naționa-ționa cca din urmă. După ea urmează numai țiganii.”

În vorbirea zilnică acest Ansalgern, românul e taxat cu „bűdös oláh”, pe care-l întrebuițează chiar și față de femei. În această privință, sunt demne de o antologie a imperitentei, cuvintele adresate unei fete — lucrătoare — de sub ordinele lui cu ocazia logodnei, în loc de felicitare:

— Na ți-ai găsit și tu unul! Dar ia spune nu ți-ai găsit un altul ci tocmai un „bűdös oláh”? (Conversația a fost în limba maghiară).

Nu legăm nici un comentariu de aceste pentru că-l

Folosiți bateriile „Galvani”

considerăm inutil. Întrebăm însă dacă acest individ — Ansalgern Gyula — mai merită să mănânce pâine românească?

Răspunsul să-l dea organele de siguranță și cele de control al streinilor!

Românul a început să uite

În imemoriabile timpuri, doar cronicile mai povestesc, streinii aveau o vorbă despre români. Spuneau anume, că: românul nu uită. Vorba nu-și mai are rostul, pentru că după cele ce se petrec dela unire până azi, nu mai are bază de viață, nu mai are rațiune de existență. Trebuie schimbată, pentru că românul uită.

A uitat mizeriile și toate suferințele îndurate de străpânitorii de eri. Le-a uitat și după unire a început să se poarte cavalerește cu ei, să ia mânuși pe glas când vorbește cu ei, ca nu cumva să-i jignească. Ei în schimb nu fac altceva decât să ne batjocorească, să ne calomnieze, sub privirea imbecil de nepăsătoare și cavaleriească a celor puși să vegheze asupra vieții statului.

O concluzie se desprinde din toate aceste, concluzie rușinoasă la adresa noastră, dar adevărată:

Cu cavalerismul, ne ducem dracului!

Radu Baltag.

Dela C. F. R.

Dir. Generală CFR. a dat ordin circular tuturor stațiilor, ca acei călători cari beneficiază de reduceri de 50 la sută acordată pentru vizitarea stațiilor climatice, de pe Valea Prahovei, se pot înapoia din oricare altă stațiune climaterică, depe distanța Câmpina Predeal, dacă aceasta se află mai aproape de stația de emiteră a biletului decât cea pentru care a fost emis.

Viza pentru înapoieră se va face de stația unde are loc înapoieră.

Intrevederea Barthou—Mussolini

În legătură cu apropiata vizită la Roma a d-lui Barthou, ministrul de externe al Franței, aflăm că termenul dela 4 Octombrie rezervat întrevederilor cu d. Mussolini, nu a rămas definitiv. E probabil că, d. Barthou va vedea pe d. Mussolini înainte de sfârșitul lui Septembrie și aceasta e rațiunea pentru care vizita Regelui Alexandru al Jugoslaviei la Paris a fost fixată la un termen apropiat după aceea.

Vizita Regelui Alexandru va prilejui la Paris un schimb de opinii de pe urma căruia asperitatea raporturilor italo-jugoslave să fie vidată prin mijlocirea Franței.

În orice caz, d. Barthou se interesează la Geneva de problema îmbunătățirii raporturilor dintre Mica Intelegere și Italia și în acest sens în cercurile diplomatice se atribuie vizitei Regelui Alexandru la Paris o deosebită importanță.

„Falsul” dela Consiliul de război

S'a scris la timp că d. colonel Pomponiu, fost prim comisar al corpului II armată, a făcut acțiune penală directă — pentru calomnie și denunțare calomnioasă — contra d-lui avocat Em. Vasiliu-Cluj, plângându-se că i-a adus învinuiri nedrepte și ofensatoare (în sensul că ar fi strecurat aserțiuni false în interogatoriile luate lui Seletzki în afacerea Skoda).

Procesul s'a repartizat la trib. Ilfov, s. V și se judecă zilele acestea.

Între timp s'a mai produs în această afacere, plină de surprize și întortochieri, încă un episod.

Înainte chiar să se fixeze rostirea justiției în cauză, d. avocat Em. Vasiliu-Cluj a sesizat justiția corpului.

S'a adresat adică d-lui Gh. Petrovici, decanul baroului avocaților Capitalei, cerând să dispună cercetarea d-sale, din punct de vedere disciplinar, în ce privește conduita și atitudinea vădită în tot cursul exercitării mandatului și angajamentului ca apărător al lui Seletzki.

A fost însărcinat cu instrumentarea acestei interesante întâmplări noi a afacerii Skoda, d. avocat Dimitrie Pascu, membru în consiliul de disciplină al baroului.

D-sa a fixat eri prim termen pentru audierea părților, la 13 cor.

Rugăm pe toți abonații în restanță, să ne expedieze pe adresa din Arad, sumele ce ne datorează.

Depunerea rapoartelor în afacerea Skoda

D. C. Dimitriu, președintele comisiei de anchetă parlamentară în afacerea „Skoda” împreună cu d-nii Aurelian Benteoiu, raportor general și Al. Alexandrini raportor, s'au întrunit eri la Cameră.

D. Alexandrini a citit raportul său privitor la preliminările contractului și la prețuri.

Celelalte rapoarte vor fi depuse de urgență.

Informațiuni

Se aduce la cunoștința celor interesați, că examenul de capacitate cu elevii anului școlar 1933/1934 la Școala de Notari din Arad, va începe în dimineața zilei de 18 Septembrie 1934 sub prezidenția d-lui inspector general administrativ Alexandru Ștefănescu din Ministerul de Interne.

Lucrările pregătitoare pentru întocmirea Catalogului de Presă din România pe 1935, au început.

Toate ziarele și revistele, cari nu figurează în partea redacțională a catalogului pe 1934 și cari doresc să fie trecute în catalogul de presă pe 1935, vor binevoi să trimeată cu întorcerea poștei, datele exacte despre tariful lor, precum și câte un exemplar de probă, editorului catalogului: Agenției de Publicitate Rudolf Mosse S. A., Bul. Brătianu No. 22, București I.

Trecerea în partea redacțională a catalogului are loc în mod gratuit.

**Invățători și elevi români,
Cumpărați cărțile și rechizitele școlare la**

LIBRĂRIA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ”

BULEV. REGELE FERDINAND I.

CARE ESTE CEA MAI BINE ASORTATĂ LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ DIN TIMIȘOARA
SE ACORDĂ RABATURI MARI
SPRIJINIȚI COMERȚUL ROMÂNESC, DAȚI AVÂNT CULTURII ROMÂNEȘTI!
— PREȚURI EXTREM DE AVANTAJOASE!!! —

Programul pe Septembrie al Barului-cabaret „MADAR”:

Rin-Tin-Tin și Pimpî

Cântii - minune, cu renume mondial, cari cîtesc, socotesc și au auz muzical. — Nu în film, ci în carne și în oase. —

Program se produce: LAURA BERTINI, MANCI LAFAYETTE, FORTUNATA MARSELA, SISTERS BARRISON, RITTA RYLL, RIKITA RENNY, KELETI BABA SARY & BABY

Și tribunalul a confirmat falsurile și fraudele piariștilor timișoreni

— Imobilele acestui ordin, câștigate pe căi frauduloase, revin primăriei municipiului Timișoara —

Tribunalul Timiș-Torontal s. II, s'a pronunțat Luni în chestiunea apelului făcut de piariști contra deciziei judecătorei urbane I din Timișoara, prin care s'a ordonat radierea titlului de proprietate al piariștilor asupra imobilelor pe care le-au ocupat ei până acum, uzând de inducere în eroare și de alte manopere frauduloase. (Vezi, în chestiunea fondului acestui proces, articolele noastre anterioare și opiniile juridice ale d-lui G. Plopu, publicate în altă parte, în numărul de azi al „Ecolui“).

Pronunțarea deciziei tribunalului a fost fixată pentru Luni la orele 12. Fiindcă, însă, completul care avea să se pronunțe în acest proces, — compus din d-nii președinte N. Athanasiu și jud. Alexandrescu, — a mai judecat Luni și alte procese, pronunțarea s'a făcut abia pe la orele 1, așa că părțile au avut la dispoziție timp din belșug pentru a pronostica.

La orele 1 p. m. părțile au fost chemate în camera de consiliu a d-lui președinte N. Athanasiu. De data aceasta a fost lăsat liber și accesul publicului și al presei. D. președinte N. Athanasiu a anunțat mai întâi că tribunalul respinge o acțiune paralelă cu aceea a piariștilor, făcută de d-nii Probst și Gabriel, în numele episcopiei rom. cat. din Timișoara, pe motiv că acțiunea aceasta a fost tardiv introdusă, iar apelanții nu au nici o calitate în proces.

Intr-o liniște mormântală, d. președinte N. Athanasiu a pronunțat apoi, sumar, sentința tribunalului.

— „Tribunalul — a spus d-sa — respinge ca neîntemeiat recursul-apel introdus de piariști contra deciziei de carte funduară a judecătorei I urbane din Timișoara, prin care s'a șters din cartea funduară ordinul piarist din România. Tribunalul confirmă în totul decizia judecătorei urbane“.

Reprezentanții piariștilor și cei câțiva ziaristi maghiari, care au venit să asculte sentința, aveau par'că un moment de ezitare: mai urmează, sau nu mai urmează ceva?

D. președinte N. Athanasiu, luând în cercetare o altă lucrare a secției pe care o conduce, s'a complectat, adresându-se reprezentanților piariștilor:

— Asta e tot... puteți pleca!...

Cu această formalitate, falsurile și inducerile în eroare de care s'au folosit piariștii din România, pentru a intra în posesia unor averi ce nu le aparțin, au fost confirmate și de tribunal.

S'a făcut dreptate și după textele categorice ale legilor referitoare la ordinele călugărești din România, dar mai ales au fost satisfăcute cerințele unor multe comandamente de naționalism și de interese românești.

In jurul catastrofei de „Morrocastle“

— 480 persoane au scăpat cu viață —

Presa anunță că epava vaporului „Morrocastle“ se află eșuată la 50 metri de stabilimentele de băi de pe coasta New-Jersey. In jurul epavei apele ating adâncimea de șase metri. Experții declară că va fi imposibil ca vaporul să fie readus pe linia de plutire și că el va trebui să fie desfăcut în bucăți.

Intre diferitele știri care circulă asupra incendiului, ziarele menționează eventuala neglijență a vreunui pasager care a aruncat vreo țigară aprinsă precum și punerea la cale a unui act de sabotaj. Adevărata cauză a incendiului însă rămâne să fie stabilită. Unii dintre martori declară că între descoperirea incendiului și lansarea semnalelor de ajutor prin postul de telegrafie fără fir au fost lăsate să treacă 45 minute, împrejurare care a contribuit în bună parte la agravarea naufraziului.

Ziarele aduc omagii căpitanului vasului, precum și ofițerilor care în conformitate cu tradiția marinărească, au rămas pe bordul vasului până când acesta a eșuat.

Unii dintre pasagerii care

au reușit să scape cu din acest înspăimântător fragiu, declară ca au văzut o scenă mișcătoare în mijlocul flăcărilor, altele care se pregăt se arunce în valurile mari, pentru a scăpa de flăcărilor.

Comisia de anchetă de ministerul marinei cana a ținut azi la ora mineașă prima ședință.

In urma dispozițiilor tei comisii, mai mulți s'au transportat pe bord pavel vaporului. O pr îngrozitoare li s'a ofer perților.

In toate părțile se cadavre carbonizate. De nea s'au găsit cadavre nizate în cabine.

Experții n'au putut pă în interiorul vasului, un cul continuă încă cu fur toate încăperile sunt plin un fum gros și negru.

Lucrările de stingere nuă cu febrilitate câteva pompieri inconjoară epa aruncă cantități enorme asupra ei.

Cuvântarea M. S. Regelui ținută la Sarmisegetu

Iată discursul M. S. Regelui, ținut la Sarmisegetuza:

O adâncă și înălțătoare emoție mă cuprinde și pe Mine, precum v'a cuprins pe toți, luând parte la această serbare de redeşptare a zămisirii Neamului nostru.

Aci, în această vale frumoasă a Hațegului, ne-am întrunit astăzi ca să afirmăm încă o dată mai puternic că nu suntem cotropitori ai acestor locuri, ci că suntem demni urmași ai acelor cari au trăit aci din vece. Opera aceasta este cu atât mai înălțătoare cu cât este o operă ideală care leagă trecutul cu viitorul.

Redarea la lumină a cetății strămoșilor noștri de către acei cari formează garanția de mâine, este una dintre acele sublime împreunări care va face veșnicia acestei opere și a țării acestui neam.

Venind aci azi și văzând avântul manifestat de tineretul acesta universitar, alături de opera constructivă pe care am avut prilejul s'o constat zilele trecute la echipele studențești de propagandă ale Fundațiilor Regale, Mi se umple sufletul de bucurie și de încredere deplină în viitor. Căci, rolul studențimii românești este un rol de construcție, un rol de întărire națională, întărire care trebuie făcută nu prin vorbe, ci prin muncă de fiecare clipă, din muncă conștientă, din muncă constructivă.

Sarmisegetuza și Fibiș sunt pentru Mine două puncte cardinale în această operă.

Fie ca lucrările începute pe aceste locuri unde s'a făcut cea mai ideală împreunare de nații, a eroilor daci cu acei cuceritori și colonizatori fără pereche cari au fost romanii, să însemneze o desăvârșită naștere a națiunii noastre. (Urare, ovațiuni prelungite).

Textul inscripției pe pergament

Dăm aci textul inscripției în latinește întocmit de d. prof. Staicovici spre a fi așezat în am-

teatrul ce se reconstituie la Sarmisegetuza.

Carolo II

Augusto Regi Dacorum, restitutori colupiae Traianae Augustae Daciae Sarmisegetuzae, jus ex jussu et Opera phitheatru! Barbarorum rore et vetustate multo saeculorum conlapsum damentis renovari cogest, universus populus Romanus iuventiusque diosa redintegratae pdevotissimi Majestati per clarissimum virum Ggium Tatarascu, rector Regni Romaniae curatogregio Viro Romulo praefecto regionis, ponetur curaverunt.

A. D. idus Septembris P. Chr. N. MCMXXXI. Gloriose Regnandi V.

Vizitele primului ministru

D. G. Tătărescu, președintele consiliului de miniștri a ținut pe marele Voevod Mihail vânătoare pe muntele Retez.

Măine d. G. Tătărescu va vizita la Petroșani, iar Miercuri mineașă primul ministru s'aduce la moșia d-sale Poșta Gorj.

D. Tătărescu se va întoarce Miercuri seara în Capitală.

Asigurarea clauzei la împrumutul intern

După cum scrie „Căminul“ d. ministru de finanțe a lucrat ieri dimineață la Camera Națională, în chestiunea împrumutului intern.

S'au stabilit ultimele condiții în ce privește proiectul și condițiile acestui împrumut.

S'a păstrat clauza de garanție aur, tocmai ca o dovadă a încrederii desăvârșite care guvernul o are în ținerea stabilizării leului. Acest lucru s'a făcut cu asentimentul întregului guvern.

Desbinare în biserică

(Urmare din pagina I-a)

printr'un ritm atât de desnădăduit al vieții și când goana după existență inerentă crizei, face pe oameni să uite de cele spirituale, nu numai că e riscant, dar o cât se poate de distructivă o neînțelegere iscată în sânul bisericii mai ales dacă e provocată de oameni cari ar fi indicați să se jertfească pentru buna înțelegere și pentru progresul păcii.

Biserica ortodoxă e și așa destul de hărțuită. Ungurii cu propaganda lor antirevizionistă au sesizat punctul de reper care le-ar aduce victoria în cazul când ar reuși să-l asedieze cu succes.

Integritatea și tăria credinții strămoșilor noștri ne-au păstrat neamul, oțelindu-l pentru a putea întâmpina cu curaj atâtea grele momente istorice. Credința ne-a făcut să răbdăm fără crâcnire un jug de o mie de ani. Credința a făcut din poporul românesc „poporul minune“ în locul căruia oricare altul ar fi fost demult desființat de atâtea lovituri în plin.

Și-atunci nu e mârșăvie ca să dai cu piciorul unei stări realizate cu atâtea jertfe de sânge curat, nu e josnic și diabolic să-ți bați joc de înfăptuirile credinței unui Ștefan cel Mare, Constantin Brâncoveanu sau Matei Basarab?

Și pentru ce? Pentru că la zece oameni le place să-și arate tăria banului pe care cine știe cum l-au câștigat? Pentru că un d. protopop vrea să-și pună puterea la încercare?

Biserica și așa încearcă, prin unii cari nu-i înțeleg rostul, să fie modernizată, atunci când e bine știut că așezămintele ei sunt eterne și independente de celelalte

transformări din Univers. Și așa, preotul e privit în unele părți ca simplu funcționar în loc să pozeze ca trimis al cerului, ca o persoană din altă lume, deosebită de cei pe cari îi conduce, pentru că astfel să inspire respect și teamă.

De ce atunci să se mercantilizeze biserică din Chisindia? Și de ce să se îndemne credincioșii să vadă că o instituție dumnezească stă la cheremul oamenilor? Ei sunt obișnuiți din veac de veac, să știe biserică acolo în deal, de locul acela îi leagă vechi amintiri, locul acela mai întreține în ei flacăra curată a vechei credințe și dacă, așa de-odată se văd stânjenți în obiceiurile lor, scumpa visare în care s'au adâncit pentru a uita perversitatea epocii, e turburată și e fatal să-și îndrepteze pașii în altă direcție sau să fie luați de curentul spre care conștiința le-a fost deșteptată.

Și, iar, pentru ce?

Pentru că pe acei zece oameni bogăți grijile lumii în care au dezertat, i-a deslețat de taina care-i ținea uniți cu vechea credință? Pentru că acei zece oameni, din alte interese voesc să aibă biserică în fața casei?

Lasă să fie locul de reculegere și apropiere de Dumnezeu acolo unde cei ce simt nevoia acestei reculegeri se vor duce cu inimă curată și cu dragoste. Iar cei ce nu se vor duce acolo, însemnează că nu sunt atrași de dragoste față de biserică ci din motive cari pentru credință și biserică nu sunt interesante.

Cine, e mai bine să piară? Iată de ce rugăm în numele credincioșilor adevărați ai comunei Chisindia,

pe P. S. Sa Episcopul Grigorie, să-i ia sub blânda protecție a P. S. Sale, să judece lucrurile așa cum e bine și să intervină cât de urgent pentru a restabili lucrurile. O mie de credincioși cari părăsesc biserică? E mult; E dureros!

Dinu Călin

In jurul cazurilor dela Mamaia

In legătură cu cazurile mortale, suspecte, ivite la Mamaia, a sosit în localitate o comisie militară sanitară.

Comisiunea a făcut cercetări la fața locului, analizând apa din puțuri și lacuri, din satul Mamaia și din împrejurimi, căutând isvoarele din care ar fi provenit microbul boalei

Au fost examinate toate cazurile dela spitalul militar și acele din tabără, făcându-se o analiză severă a alimentelor.

Cei 30 de bolnavi, parte internați într'un lazaret creat în tabără la Mamaia, și parte la spitalul militar, sunt în aceeași stare gravă.

Medicii celor două regimente și comisia medicală sanitară, se ocupă cu îngrijirea lor. Printre bolnavi sunt și 2 ofițeri.

S'au făcut trupele celor 2 regimente injecții cu ser antiholeric.

Boala nu s'a mai întins

Boala nu a făcut alte progrese.

Concomitent cu măsurile sanitare impuse de situație, în tabăra reg. 2 artilerie și măsurile de prevedere la reg. 1 artilerie antiaeriană, la care deși cantonat alături și cu contact direct, nu s'a semnalat până acum nici un caz, medicii civili au luat măsuri de izolare și prevenire.